

“Via het kerkepadje stonden we vlakbij hun kookplaats en weldra drumden er een tiental jonge kleppers samen en kregen we doorheen de haag de resten van het eten. Daar proefden we voor de eerste maal in ons leven Kartoffeln mit Sauerkraut en het zure Duitse legerbrood.”

Wouters, R. “60 jaar geleden barstte hier de oorlog los”. *De Heikapper*. 19(2000)2, 20-23.

“Die Engelsen dronken thee! Het praten was moeilijk en in de euforie van het ogenblik werd door de mensen hier en daar zelfs een woord Duits gesproken met deze bevrijders! Maar dat duurde niet lang want spoedig wist iedereen en vooral de jeugd, dat men “please” moest zeggen als men iets wilde vragen. *De wereld was plots veel groter*. Hier scheen alles in overvloed te zijn. Dit was de bevrijding!”

Pellens, P. “Lille in oorlog. De bevrijding (2)”. *Het Liller Heem*. 6(1988)1, 3-7.

Noord-Limburg, de Tweede Wereldoorlog en mondelijke geschiedenis

- Vandaag:
 - Nog even wat over het erfgoedproject
 - ‘Mondelijke geschiedenis’
 - Uitleg over de interviewcampagne
 - Praktische aanpak (1/2)

- 1 december: uitvoeren van de interviews, technische uitrusting, verwerking van de interviews

Maar eerst... even kennismaken!

‘Soldatenlaarzen en kauwgom: globaliseringserfgoed van de Tweede Wereldoorlog in de Limburgse Kempen’

Vaststelling

Thema

Doelstellingen

Luik mondelinge geschiedenis binnen 'Soldatenlaarzen en kauwgom'

Twee doelstellingen:

1. Verhalen verzamelen en op een verantwoorde wijze bewaren
→ *bij veel erfgoedprojecten loopt het hier mis!*
2. Eindproduct(en)
→ *website, databank, boek, tentoonstelling, theaterstuk...*

Wat is mondelinge geschiedenis? (1)

- Onderzoeksmethode
- Altijd al bestaan, maar had lange tijd een negatief imago
- Jaren 1950-1960: MG wordt wetenschappelijke discipline
- Eind jaren 1970: introductie in België
- 1990-2011: explosie
- Tweede Wereldoorlog erg populair

[Verhalenbank Brugge](#)

[Erfgoedbank Hoogstraten](#)

[Getuigenverhalen.nl](#)

Wat is mondelinge geschiedenis? (2)

Een manier om iets te leren over het verleden:

- Zeer nuttig als geschreven bronnen ontbreken
- Een bron als een ander
- Historische kritiek is mogelijk
- Kinderjaren / emotionele gebeurtenissen zijn weerbarstig
- Geheugen kan gestimuleerd worden

Een experimentje...

Wat is mondelinge geschiedenis? (3)

Een manier om iets te leren over herinnering en geheugen:

- Vervorming van de historische werkelijkheid
- Invloed van collectief geheugen en het heden
- Kijk op bepaalde zaken kan veranderen
- Herinnering is smalle basis voor historisch onderzoek

Een experimentje...

Wat is een mondeling bron?

Een geluidsfragment \neq mondelinge bron

Mondelinge bron = opname van het interview + alle randdocumenten

Terug naar het project...

Waarover? – Wie? – Hoe?

Vijf hoofdthema's:

1. Het oorlogsbegint

vluchten of achterblijven?

2. Spelen en leren tussen de bommen door

De dagelijkse leefwereld van kinderen en vrije tijdsbesteding

3. Op de bon?

Middelen van bestaan, materiële cultuur en arbeid

4. Vreemden in mijn dorp

Een mengelmoes van nationaliteiten

5. Eindelijk bevrijd?

Terug naar het project...

Waarover? – **Wie?** – Hoe?

Wie gaan we interviewen?

- Ruime, diverse doelgroep
- Zal niet representatief zijn
- ‘Caleidoscoop van ervaringen’
- Aantal afhankelijk van vrijwilligers
- ° vóór 1935, liefst vóór 1930
- Bij voorkeur nog niet eerder geïnterviewd
- ‘Een verhaal’

Terug naar het project...

Waarover? – Wie? – **Hoe?**

Het belang van een goede voorbereiding:

- ‘Onbeschreven blad’ versus ‘Maurice De Wilde-stijl’
- Inwerken is noodzakelijk
- Twee hulpinstrumenten: bibliografie en identificatiefiche

Contactopname met de respondent:

- Bouw vertrouwensrelatie op
- Neem tijd om het project uit te leggen (brief / verwijzen naar website / interview wordt opgenomen)
- Desnoods via de kinderen
- Vragen om al eens te zoeken naar foto's, documenten...

Terug naar het project...

Waarover? – Wie? – **Hoe?**

- Themalijst → Basisvragenlijst → Vragenlijst

HUISWERK!

- Denk na over je eigen rol!
- Tot volgende week... (voor vragen: karel.strobbe@cegesoma.be)